



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi  
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &  
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ  
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvintum

**González Téllez, Emanuel**

**Francofurti Ad Moenum, 1690**

Caput XXVIII. Innocent. III. Abbati a S. Andreæ.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74544](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74544)



## CAPUT XXVII.

Idem <sup>a</sup> Archiepiscopo, Decano, & Praeceptorum Lugdun.

Cum pro causa, quae inter G. & F. Cabilonensis Ecclesiae Archidiaconae vertebatur, eis concesserimus auditorem, procurator G. allegavit, quod cum Archidiaconus in Succentorem in communi dormitorio manus iniecit temere violentas, & cum traxisset verberando per claustrum, ut frater Archiepiscopo eum ob violentam manuum injectionem, & violationem immunitatis Ecclesiae fecisset excommunicatum publicum nunciari: ipse vero ad Ap. Sed. accedens confessus est, quod in clericum manus iniecerat violentas: supprimens autem, quod immunitatem violasset Ecclesiae, super absolutione sua literas impetravit. Nos igitur causam ipsam vestro examini committentes, disc. v. mandamus, quatenus si vobis constiterit, dictum F. Archid. ob <sup>b</sup> duplicem causam excommunicatum fuisse, & expressisse tantum alteram in literis, quas super absolutione sua impetravit; ipsum tanquam excommunicatum satisfacere Ecclesiae suae pro altera, monitione praemissa cogatis.

## NOTÆ.

1. <sup>a</sup> **A**rchiepiscopo. ] Ita etiam legitur in tertia collectione, sub hoc tit. cap. 1. sed veram inscriptionem hujus textus, & integram dedi in cap. cum pro causa, de Procurat.
2. <sup>b</sup> *Duplicem causam.* ] Sicut censura potest iterari ex diversis causis, ut probat latè Gibalinus de censur. cap. 6. ita & potest absolutio contingere unius censurae, remanente alia, ut idem

probat *disquisit. 9. quest. 14.* Unde rectè in praesenti docet Innocentius, quod qui ex duplici causa excommunicationem contraxerat, & impetravit absolutionem ex una, non manet absolutus, cum adhuc supersit alia causa alterius censurae. In praesenti autem duplex fuit causa censurae: verberatio, & violatio loci sacri, seu sacrilegium. Ceterum verberatio, & protractio per claustrum unum peccatum, & unicam censuram important, Tapia *lib. 3. catena mor. quest. 4. art. 2.*

## CAPUT XXVIII.

Innocent. III. Abbati a S. Andrea.

**A** Nobis est saepe quaesitum, utrum si aliquis excommunicatus, in quo indicia fuerint poenitentiae manifesta, nec per eum steterit, quominus reconciliaretur ecclesiastica disciplina unitati, non suscepto beneficio absolutionis decesserit, pro absoluto ab ecclesia sit habendus; & utrum pro tali sit recipienda elemosyna, & a fidelibus sit orandum. Ut autem quod intendimus per suppositionem exempli apertius exprimamus, quidam presbyter, & canonicus regularis, sicut per tuas nobis literas intimasti, cum publica laboraret infamia, quod ad quandam conjugatam accederet, maritus ejusdem mulieris, & consanguinei ejus in eum manus <sup>b</sup> iniecerunt temere violentas: propter quod per Episcopum denunciati sunt excommunicationis sententiae subiacere. Unde ipsi postmodum ad eundem Episcopum accedentes, praestito in manibus ejus, quod parerent iudicio Ecclesiae corporaliter juramento, in mandatis receperunt ab ipso, quod propter hoc Apostolico se conspectui praesentarent. Cumque unus eorum se ad iter accingeret veniendi, a quibusdam suis amulis est peremptus, & extra caemeterium Ecclesiae tumultatus; & licet contra interfectores amici, & consanguinei interfecti sint graviter commoti, promiserunt eis tamen omnem rancorem remittere, & offensam, dummodo interfecti cadaver traderetur ecclesiasticae sepulturae. Videretur igitur in hoc casu forsitan quibusdam, quod cum sacramentum, non necessitatis articulus, sed contemptus religionis excludat, & iudicium Ecclesiae divinum possit, & debeat imitari iudicium, cum in interfecto praedicto manifesta poenitentiae signa praecesserant, propter hoc absolutus etiam ab Ecclesia sit habendus; sed è contrario, cum ex sola culpa ligetur quis quoad Deum apud triumphantem Ecclesiam, ex sola vero sententia ligetur quoad hominem apud Ecclesiam militantem, quando vinculum culpae remittitur, absolvitur apud Deum, sed apud homines non absolvitur, nisi quando vinculum sententiae relaxatur, alioquin Ecclesiae absolutio nullatenus necessaria videretur, si in sola cordis, <sup>d</sup> contritione praeter sacerdotale officium rigor relaxetur disciplinae ecclesiasticae. Nos ergo consult, tuae

D. D. Gonzal. in Decretal. Tom. V.

D d d 2 de



de consilio fratrum nostrorum breviter respondemus, quod iudicium Dei veritati, quæ nec fallit, nec fallitur, semper innititur; iudicium autem Ecclesiæ nonnunquam opinionem sequitur, quam & fallere semper contingit; & falli; propter quod contingit interdum, ut qui ligatus est apud Deum, apud Ecclesiam sit solutus; & qui liber est apud Deum, ecclesiastica sit sententiâ innodatus. Vinculum ergo, quo peccator ligatus est apud Deum, in culpæ remissionem dissolvitur. Illud autem quo ligatus est apud Ecclesiam, cum sententiâ remittitur, & relaxatur. Quod in suscitacione Lazari sermo evangelicus manifestat, quem Dominus prius suscitavit, & Apostolis præcepit postmodum solvere suscitatum. Unde quantumcunque se dictus vir juramento præfinito, quod Ecclesiæ mandato pareret, humiliare curaverit; quantumcunque penitentiæ signa præfiterent: quia tamen morte præventus absolucionis non potuit beneficiū obtinere, quamvis absolutus apud Deum fuisse credatur, nondum tamen habendus est apud Ecclesiam absolutus; potest tamen, & debet beneficio ei Ecclesiæ subveniri, sic ut cum de ipsius viventis penitentiâ per evidentia signa confiterit, defuncto etiam absolucionis beneficiū impendatur. Nec obstat, quod Ecclesiæ legitur attributa potestas ligandi, atque solvendi homines super terram, tanquam non possit solvere, & ligare sub terra sepultos: & quod legitur: Non communicetur mortuo, cui non est communicatum & vivo: cum etsi communicatum non fuerit, communicandum tamen illi fuisset, quem non contemptus religionis, sed necessitatis articulus impedivit: & in certis casibus à canonibus denotatis ligasse legitur Ecclesia mortuos, & solvisse. Ut autem in uno pariter, & in eodem negotio servemus rigorem, & mansuetudinem ostendamus, statuimus, ut illius mortui absolucio à Sede Apostolica requiratur, qui cum viveret, ab Ap. Sed. fuerat absolvendus: aliorum autem absolucionem ex præmissa causa cæteris indulgemus, à quibus cum viverent, fuerant absolvendi. Absolucionis autem forma servetur, ut fiat cum penitentiâ psalmo, & tam oratione Dominicâ, quam aliâ consuetâ. Hæredes tantum ipsius ad satisfaciendum pro ipso, si communitone præmissâ noluerint, per districtionem ecclesiasticam compellantur. Datum Later. II. Non. Maii,

## NOTÆ.

1. <sup>a</sup> *S. Antli Andrea.* ] Ita etiam legitur in tertia collectione, sub hoc tit. cap. 2. & in epistolis Innoc. III. Coloniz editis lib. 2. fol. 308. nullo tamen exprimitur, nec ex textu constat, ubi sit monasterium sancti Andrea, cum plura sint huius nominis, tam monachorum, quam canonicorum regularium.
2. <sup>b</sup> *Manus injecerunt.* ] Moti tantum famâ, & rumore, aliâ si in ipso actu turpi sacerdos deprehensus esset, non incidet et maritus in hanc excommunicationem canonis, ut probavi in cap. 3. hoc tit.
3. <sup>c</sup> *Sacramentum.* ] Id est juramentum, ut plerumque accipitur in utroque jure, ut probavi in cap. 1. de feriis.
3. <sup>d</sup> *Contritio.* ] Non enim contritio, aut respicientia facit, ut excommunicatus, quando manet excommunicatus, id est non sequatur absolucione, communibus suffragiis, & subsidiis Ecclesiæ gaudeat, cap. sacris, hoc tit. probant Sotus in 4. dist. 27. quest. 1. art. 1. Suarez de censur. disput. 9. sect. 3. Bonacina de excom. quest. 2. punct. 1. num. 6. Hurtado eod. tract. disput. 2. difficul. 5. Gibalinus de censur. disquisit. 7. quest. 4. 1. part. et si contrarium teneat Covar. in cap. alma, 4. part. §. 6. num. 4. Tolerus in summa, lib. 1. cap. 4. num. 4. Avila de censur. 2. part. cap. 6. disput. 4. dub. 2. Vilalobos. 1. part. summa, tract. 17. difficul. 4. Per

contritionem enim excommunicatus in gratiam cum Deo redit, ut communionem internam cum reliquis membris corporis mystici Christi habeat, ut probat Gibalinus de censur. disquisit. 1. quest. 1. num. 3. At verò ea communio longè diversa est à participatione suffragiorum Ecclesiæ, quæ consistit in eo, ut Ecclesia directè oret pro aliquo, & illi fructum sacrificij, & cætera bona communia applicet. Quare cum durante excommunicatione durent ejus effectus, ideo non sequuta absolucione, excommunicatus decedens sepulture ecclesiasticae tradi non debet.

<sup>e</sup> *Fallere.* ] In negotiis videlicet privatis, ubi Ecclesia aliquid non definit. Roa de jurib. Princip. quest. 1. num. 3.

<sup>f</sup> *Absolucionis beneficiū.* Declarando ipsam absolucionem decessisse. Covar. in cap. alma, 1. part. §. 11. num. 8. ex traditis in cap. 5. de heret. ubi probavi.

<sup>g</sup> *Communicatum & vivo.* ] Cap. sacris, ubi probavi, de sepult. ut ita suffragus, & orationibus Ecclesiæ juvetur, cap. sacerdos 26. quest. 7. ibi. Penitentes verò, qui leges penitentiæ attentè exequuntur, si casu in itinere, vel in mare fuerint mortui, ubi eis subveniri non potest, memoria eorum Oblationibus, & orationibus commendatur. Immo & ante hanc absolucionem in privatis Missis posse orari pro contrito in excommunicatione decedente, constat ex cap. sacris, hoc tit. & probat Manrique de different. quest. 3. num. 5.